

مرکز مدیریت حوزه علمیه قم

معاونت آموزش

اداره آموزش سطح یک

دفترچه سؤالات آزمون علمی سطح یک

فقه (لمعه) و اصول (الوسیط) - پایه ۶

تعداد سؤالات	مدت آزمون
۵۰	۹۰ دقیقه

پنجشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۳

توجه: لطفاً با دقت به سؤالات پاسخ دهید.
هر چهار پاسخ غلط، یک نمره منفی دارد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

۱. اگر ترکه میتی ۴۸۰ میلیون، و ورثه او پدر و مادر و یک دختر باشد، سهم الارث «مادر» چند میلیون است؟

- ا. ۹۶ □   ب. ۱۰۰ □   ج. ۸۰ □   د. ۱۲۰ □

۲. لا یرث الأجداد مع الأبوين و لكن یرتّب لهما الطعمة لأبویهما حيث یفضل لأحدهما سدس فصاعداً و قيل: یرتّب أن یطعم حيث یزید نصیبه عن السدس. و تظهر الفائدة فی اجتماع أحدهما مع البنتين، فیستحبّ الطعمة ..... اجتماعهما مع البنت.

- ا. علی القول الاول نظیر □   ب. علی القول الثاني نظیر □   ج. علی القول الثاني بخلاف □   د. علی القول الاول بخلاف □

* یمنع ابن الأخ مطلقاً ابن ابنه مطلقاً و علی هذا القیاس یمنع کلّ أقرب بمرتبة وإن كان للأمّ الأبعد وإن كان للأبوين ، خلافاً للفضل بن شاذان حيث جعل للأخ من الأمّ السدس ، و الباقی لابن الأخ للأبوين كأبيه و کذا الحكم فی الأولاد المترتّبین محتجاً باجتماع السببیین و یضعف بتفاوت الدرجتین المسقط لاعتبار السبب.

۳. بنابر نظر فضل بن شاذان، در صورت اجتماع «پسر برادر مادری» با «نوه برادر پدر و مادری»، سهم این نوه چه کسری از ترکه است؟

- ا. یک ششم □   ب. پنج ششم □   ج. دو سوم □   د. هیچ مقدار □

* أولاد الأولاد یقومون مقام آبائهم عند عدمهم، و یأخذ کل منهم نصیب من یرتّب به. و قال المرتضی: یعتبر أولاد الأولاد بأنفسهم.

۴. اگر ورثه میت، «یک نوه دختری مذکر» و «یک نوه پسر مؤنث» باشد، بنابر نظر سید مرتضی، «نوه پسر مؤنث»، چه کسری از ترکه می برد؟

- ا. نصف □   ب. تمام □   ج. دو سوم □   د. یک سوم □

۵. المتقرّب بالأبوين یحجب المتقرّب بالأب مع تساوی الدرج إلّا فی ابن عمّ للأب و الأمّ، فإنّه یمنع العمّ للأب و إن کان أقرب منه، و فی تغیر الحكم بالذکورة و الأنوثة قولان، و کذا الخلاف فی تغیره بمجامعة الخال، فقیل یتغیر، فیکون المال ..... .

- ا. للخال خاصّة □   ب. بین العمّ و الخال □   ج. للخال و ابن العمّ □   د. بین العمّ و الخال و ابن العمّ □

* لا یردّ فاضل الفریضة علی الزوج و الزوجة إلّا مع عدم کلّ وارث عدا الإمام، ولو فقد من عدا الإمام من الوارث ففی الردّ علیهما مطلقاً أو عدمه مطلقاً، أو علیه مطلقاً، دونها مطلقاً، أو علیهما إلّا حال حضور الإمام ﷺ فلا یردّ علیها خاصّة، أقوال.

۶. با توجه به عبارت، در فرضی که شوهر بمیرد و تنها وارث او همسرش باشد، کدام حکم غلط است؟

- ا. بنابر قول سوم، سهم همسر در زمان غیبت امام ﷺ یک چهارم از ترکه است □   ب. بنابر قول سوم، همسر در زمان حضور امام ﷺ تمام ارث را می برد □

- ج. بنا بر قول چهارم، سهم همسر در زمان حضور امام ﷺ یک چهارم از ترکه است □   د. بنا بر قول چهارم، همسر در زمان غیبت امام ﷺ تمام ارث را می برد □

۷. اگر ترکه میتی ۳۰۰ میلیون، و ورثه او پدر و زوج و پنج دختر باشد، سهم الارث «هر دختر» چند میلیون است؟

- ا. ۲۵ □   ب. ۳۰ □   ج. ۳۵ □   د. ۴۰ □

۸. اختار المصنّف فی الدروس أن للخال من الأمّ مع الخال من الأب و الزوج، ..... و یشکل بأنّ الثلث إنّما یکون نصیبهم مع مجامعة الأعمام، و إلّا فجميع المال لهم، فإذا زاحمهم أحد الزوجین، زاحم المتقرّب منهم بالأب ، و بقيت حصّة المتقرّب للأمّ، خالية عن المعارض.

- ا. سدس الأصل □   ب. ثلث الباقي □   ج. سدس الباقي □   د. سدس الثلث □

۹. زنی فوت شده و وراث او یک خواهر پدر و مادری، شوهر، و سه خواهر مادری اند هنوز ارث میت را تقسیم نکرده اند که خواهر پدر و مادری او نیز می میرد و وارث های آن خواهر پدر و مادری، دو پسر و دو دخترند. اگر همه ترکه میت اول، ۳۶۰ میلیون تومان باشد، به هر کدام از پسران میت دوم، چند میلیون می رسد؟

- ا. ۲۰ □   ب. ۳۰ □   ج. ۴۰ □   د. ۶۰ □

۱۰. فی التوابع: الثالثة عشرة: أن تزيد الفريضة على السهام، فيردّ الزائد على ذوى السهام عدا الزوج و الزوجة والأُمّ مع الإخوة، أو يجتمع ذو سببين مع ذى سبب واحد ..... .

- أ. كالإخوة من الأمّ، فيختصّ الردّ بذى السببين ☐
- ب. كالإخوة من الأب، فيختصّ الردّ بذى السببين ☐
- ج. كالإخوة من الأب، فيختصّ الردّ بذى سبب واحد ☐
- د. كالإخوة من الأمّ، فيختصّ الردّ بذى سبب واحد ☐

۱۱. يتوارث الغرقى و المهدوم عليهم إذا كان بينهم نسب أو سبب و كان بينهم مال، و اشتبه المتقدم و المتأخر، و كان بينهم توارث؛ فلو غرق أخوان و لأحدهما ولد، ..... و لا يرث الثانى ممّا ورث منه الأوّل لاستلزامه ..... .

- أ. فيتوارثان - الدور ☐
- ب. فيتوارثان - التسلسل ☐
- ج. فلا توارث بينهما - الدور ☐
- د. فلا توارث بينهما - التسلسل ☐

۱۲. کدام گزینه درباره حکم «پس از نفی ولد و اجرای لعان»، غلط است؟

- أ. زن و شوهر از یکدیگر ارث نمی‌برند ☐
- ب. بستگان مادری آن فرزند از او ارث می‌برند ☐
- ج. مادر و فرزند از یکدیگر ارث نمی‌برند ☐
- د. پدر و فرزند از یکدیگر ارث نمی‌برند ☐

۱۳. در بحث «شرایط حجب اخوه از ام»: «لو كانت الأمّ أختاً للأب، ..... وطئ الرجل ابنته شبهة، فولدها أخوها لأبيها.

- أ. فلا حجب، نظير ☐
- ب. فلا حجب، بخلاف ☐
- ج. ففيه حجب، نظير ☐
- د. ففيه حجب، بخلاف ☐

۱۴. الأظهر عند الشهيد أنّ سارق الكفن من القبر ..... قيمة الكفن النصاب.

- أ. يقطع و لو لم تبلغ ☐
- ب. لا يقطع و لو بلغت ☐
- ج. يقطع إن بلغت ☐
- د. يقطع فى المرّة الثانية و لو لم تبلغ ☐

۱۵. العزم على الكفر فى وقتٍ مترقّب ..... التردّد فى الكفر.

- أ. يوجب الارتداد نظير ☐
- ب. يوجب الارتداد بخلاف ☐
- ج. لا يوجب الارتداد نظير ☐
- د. لا يوجب الارتداد بخلاف ☐

* إن سرى قصاص العضو بلا تعدّ و أوجب موت الجانى لا يضمن المقتصّ.

۱۶. دليل «عدم ضمان» در فرض مذکور چیست؟

- أ. لاستيفاء الزائد عن الحقّ ☐
- ب. لأنّه فعل سائغ ☐
- ج. لعدم القصد على القتل ☐
- د. لأصل البرائة ☐

۱۷. نام غیر محاربى كه مالى را آشكارا بر مى دارد چیست؟

- أ. محتال ☐
- ب. مستلب ☐
- ج. مختلس ☐
- د. غاصب ☐

۱۸. حکم «ارث بردن کافر از مرتد» چیست؟

- أ. فقط از مرتد ملى ارث مى‌برد ☐
- ب. مطلقاً ارث مى‌برد ☐
- ج. فقط از مرتد فطرى ارث مى‌برد ☐
- د. مطلقاً ارث نمی‌برد ☐

* المحاربة تجريد السلاح ..... .

۱۹. به نظر شهيد ثانى کدام گزینه مناسب جاى خالى نيست؟

- أ. أخذ النصاب أم لا ☐
- ب. من أهل الرية أم لا ☐
- ج. من صغير أو كبير ☐
- د. من أهل الذمة أم لا ☐

۲۰. کدام حکم در «قصاص اعضاء» صحيح است؟

- أ. تقطع اليد الصحيحة بالشّاء مطلقاً ☐
- ب. تقطع اليد الشّاء بالصحيحة و لو لم يضمّ إليها أرش التفاوت ☐
- ج. تقطع اليد الصحيحة بالشّاء لو بذلها الجانى ☐
- د. تقطع اليد الشّاء بالصحيحة إلّا إذا خيف السراية ☐

۲۱. کدام گزینه در باب «قصاص» صحیح است؟

- ا. لا يقتل الأجداد من قبل الأمّ بابنها ☐ ب. يقتل الأب العبد بولده الحرّ ☐ ج. لا يقتل الأب الكافر بولده المسلم ☐ د. يقتل الولد المسلم بالأب الكافر ☐

* لو تاب الشارب بعد إقراره يتخیر الإمام و قيل يختصّ الحكم بما يوجب القتل و يتحتّم هنا استيفائه عملاً بالأصل.

۲۲. مراد از «اصل» در عبارت چیست؟

- ا. أصالة البرائة ☐ ب. إطلاق أدلّة تخيير الإمام ☐ ج. الاستصحاب ☐ د. عمومات أدلّة تخيير الإمام ☐

* لو كذب الواحد جماعة بلفظ واحد و اجتمعوا بالمطالبة.

۲۳. به نظر شهید اول حکم فرض مذکور چیست؟

- ا. حدّ واحد ☐ ب. فلكلّ واحد حدّ ☐ ج. التعزير بما يراه الحاكم ☐ د. الحدّ مع التغليب بما يراه الحاكم ☐

۲۴. لو أقرّ بما يوجب الحدّ ثمّ أنكر ..... .

- ا. سقط الحدّ إن كان جلدًا ☐ ب. سقط الحدّ إن كان رجماً ☐ ج. سقط الحدّ مطلقاً ☐ د. لم يسقط الحدّ مطلقاً ☐

۲۵. لو تاب من ثبت عليه حدّ قبل قيام البينة ..... توبته بعد قيامها.

- ا. يسقط عنه الحدّ نظير ☐ ب. يسقط عنه الحدّ بخلاف ☐ ج. لا يسقط عنه الحدّ بخلاف ☐ د. لا يسقط عنه الحدّ نظير ☐

اصول

۲۶. مراد از «ما» در فقره «رفع ما لا يعلمون» چیست؟

- ا. حکم مجهول ☐ ب. معنای مبهم ☐ ج. موضوع مجهول ☐ د. مؤاخذة ☐

۲۷. عبارت «العمل بالخبر الضعيف في فضائل الأعمال» اشاره به چیست؟

- ا. قاعدة احتياط شرعي ☐ ب. عمل به ظن غير معتبر ☐ ج. عمل به خبر غير ثقہ ☐ د. قاعدة تسامح در ادلة سنن ☐

۲۸. مورد «شرب مسكر»، مثال برای چیست؟

- ا. اجتماع ضرر شخصي با مفسدة نوعي ☐ ب. مفسدة شخصي ☐ ج. ضرر نوعي ☐ د. اجتماع ضرر شخصي با مفسدة شخصي ☐

۲۹. ویژگی «اقل و اكثر استقلالي در فرض وجوب اكثر» چیست؟

- ا. عدم تغاير اقل با اكثر در غرض و ملاك ☐ ب. تغاير اقل با اكثر در حكم فقط ☐ ج. عدم تغاير اقل با اكثر در ملاك و امتثال ☐ د. تغاير اقل با اكثر در حكم و ملاك ☐

۳۰. عقاب بلاييان در تكليف محتمل، در چه فرضي قبيح است؟

- ا. بعد الفحص التامّ و عدم العثور على الحكم بالعنوان الأوّل ☐ ب. قبل الفحص التامّ و عدم العثور على الحكم بالعنوان الثانويّ ☐ ج. بعد الفحص التامّ مطلقاً ☐ د. قبل الفحص التامّ أو بعده مطلقاً ☐

۳۱. با توجه به عبارت «لا تنقض»، معنای لغوی «نقض» چیست؟

- ا. رفع الهيئة الاتصاليّة ☐ ب. نقض الأمر المبرم لو كان أمراً حسيّاً ☐ ج. نقض الأمر المبرم لو كان أمراً قلبياً ☐ د. نقض الأمر المبرم مطلقاً ☐

۳۲. در فرض «علم به اعتبار شیء در مأموریه و دوران بین مؤثر بودن آن یا مزاحمت آن با صحت» حکم چیست؟

- ا. وجوب احتیاط در صورت امکان ☐ ب. تخیر عقلی ☐ ج. تخیر شرعی ☐ د. توقف و رجحان احتیاط ☐

۳۳. ملاک جریان «اصل تخیر» چیست؟

- ا. امتناع الموافقة القطعیة لو أمكنت المخالفة القطعیة ☐ ب. امتناع الموافقة القطعیة لو لم تكن المخالفة القطعیة ☐
ج. امتناع الموافقة القطعیة مطلقاً ☐ د. عدم امتناع الموافقة القطعیة مطلقاً ☐

۳۴. نقش «علم اجمالی» در «شبهه غیر محصوره» چیست؟

- ا. تنجیز، به دلیل اعتنای عقلا به تکلیف ☐ ب. عدم تنجیز، به دلیل عدم اعتنای عقلا به تکلیف ☐
ج. تنجیز، به دلیل وجود تکلیف در اطراف شبهه ☐ د. عدم تنجیز، به دلیل کثرت وقایع محتمله ☐

۳۵. مراد از «سریان شک به نفس یقین» چیست؟

- ا. قاعده استصحاب ☐ ب. قاعده مقتضی ☐ ج. قاعده یقین ☐ د. قاعده مانع ☐

۳۶. در دو مثال «بیع الوقف مع احتمال المسوِّغ له» و «إقامة الصلاة فی الثوب النجس مع احتمال المسوِّغ لها» کدام اصل جریان دارد؟

- ا. اصل صحت در اولی و اصل استصحاب فساد در دومی ☐ ب. اصل استصحاب فساد در اولی و اصل صحت در دومی ☐
ج. اصل صحت در هر دو ☐ د. اصل استصحاب فساد در هر دو ☐

۳۷. مراد از «تعارض ادله شرعی» چیست؟

- ا. تعارض قول لغوین فقط ☐ ب. تعارض خبرین یا اخبار فقط ☐ ج. تعارض مدعیان اجماع فقط ☐ د. تعارض قول لغوین یا تعارض اخبار ☐

۳۸. «محمول» در قاعده اصولی چیست؟

- ا. حکم شرعی تکلیفی ☐ ب. حجیت ☐ ج. حکم وضعی ☐ د. حکم شرعی کلی ☐

۳۹. متبادر از فقره «لا تنقض یقین بالشک» عبارت است از «إبقاء متعلّق یقین بما له من الأثر.....».

- ا. الشرعی ☐ ب. الشرعیّ أو العقلیّ ☐ ج. الشرعیّ أو العادیّ ☐ د. العادیّ أو العقلیّ ☐

۴۰. مراد از «علم» در فقره «رفع ما لا یعلمون» چیست؟

- ا. یقین مکلف ☐ ب. حجت شرعی ☐ ج. یقین عرفی ☐ د. حجت عقلی ☐

۴۱. قاعده «قرعه» در چه مواردی جریان دارد؟

- ا. کلّ مشتبه و مجهول ☐ ب. کلّ مجهول أو موارد التنازع ☐ ج. التنازع أو التزاحم فی الحقوق ☐ د. کلّ امر مشکل ☐

۴۲. مراد از تعبیر «المجمع علیه» چیست؟

- ا. اتفاق الكلّ علی الروایة ☐ ب. اشتها الروایة مع الإفتاء بمضمونها ☐ ج. المشهور بین الأصحاب فی مقابل ما لیس بمشهور ☐ د. اشتها الفتوی و نفی الريب عنها ☐

۴۳. فرضی که فقیه «با فکرش به استخراج علت حکم» تلاش کند، چه نام دارد؟

- ا. تخریج المناط ☐ ب. قیاس الأولیة ☐ ج. الإستصلاح ☐ د. القیاس فی مستنبط العلة ☐

۴۴. کدام گزینه، از عوامل به شمار آوردن «استصلاح» به عنوان مصدر تشریع نیست؟

- ا. اِهمال العقل ☐   ب. عدم التفرُّق بین الأحكام الشرعیَّة و الأحكام الحکومیَّة ☐
ج. قیام الأصول اللفظیَّة ☐   د. عدم دراسة أحكام العناوین الأوَّلیَّة و الثانویَّة ☐

۴۵. کدام مورد از «مرجحات باب تزام» نیست؟

- ا. تقدیم الواجب المشروط علی المطلق ☐   ب. سبق امتثال أحد الحکمین زماناً ☐   ج. تقدیم المضیق علی الموسع ☐   د. تقدیم ما لا بدل له علی ما له البدل ☐

۴۶. کدام تعبیر، بر «لزوم اخذ به مرجح از بین خبرین» دلالت ندارد؟

- ا. ما أوفق الكتاب فینبغی أن یؤخذ به ☐   ب. إنَّ المجمع علیه لا ریب فیہ ☐   ج. ما خالف العامَّة ففیہ رشاد ☐   د. ما وافق السنَّة فیترک ما خالف ☐

۴۷. در صورت «ورود دلیل خارجی برخلاف قاعدهٔ اوّلی در متعارضین» حکم چیست؟

- ا. اخذ به مفاد قاعدهٔ اوّلی و حکم به تساقط ☐   ب. تخییر بین اخذ به مفاد قاعدهٔ اوّلی با ثانوی ☐
ج. اخذ به مفاد قاعدهٔ اوّلی و حکم به توقف ☐   د. اخذ به مدلول قاعدهٔ ثانوی ☐

۴۸. مجرای «اصل اشتغال» چیست؟

- ا. عدم امکان احتیاط و وجود دلیل بر عقاب در صورت عدم مخالفت ☐   ب. امکان احتیاط و وجود دلیل بر عقاب در صورت مخالفت ☐
ج. عدم امکان احتیاط و وجود دلیل بر عقاب مطلقاً ☐   د. امکان احتیاط و وجود دلیل بر عقاب مطلقاً ☐

۴۹. لازمهٔ «شک در حجیت ظن» چیست؟

- ا. القطع بعدم الحجیَّة عند عدم الدلیل ☐   ب. حجیَّة الظنِّ إلّا ما خرج بالدلیل ☐   ج. حجیَّة الظنِّ مطلقاً ☐   د. القطع بعدم الحجیَّة مطلقاً ☐

۵۰. با توجه به تعریف استحسان مبنی بر «ترک القیاس و الأخذ بما هو أوفق للناس» معنای «مخصص بودن استحسان برای قیاس» چیست؟

- ا. کون الاستحسان دلیلاً مستقلاً ☐   ب. کون الاستحسان کالظنّ المعتبر ☐   ج. ترک القیاس الجلیّ بقیاس خفیّ ☐   د. الاستحسان فی مقابل القیاس ☐